

GIÁ TRỊ CỦA NÊU GƯƠNG HỒ CHÍ MINH

ThS. TRẦN THỊ HUYỀN CHANG^(*)

ThS. TÔNG KIM ĐÔNG^(**)

Tóm tắt: Cuộc đời Chủ tịch Hồ Chí Minh là tấm gương sáng ngời về nêu gương, làm gương và noi gương. Trong những khía cạnh tạo nên phong cách Hồ Chí Minh, nêu gương là nét đặc sắc được lặp đi lặp lại nhiều lần, trở thành đặc trưng nổi bật của Hồ Chí Minh. Nêu gương được Hồ Chí Minh thực hành từ những việc nhỏ, thường xuyên, hằng ngày, suốt đời, mang tính thuyết phục mạnh mẽ và có sức lan tỏa rộng lớn. Giáo sư Song Thành đã từng khái quát: Ở Người đã đạt tới sự thống nhất chặt chẽ giữa nói và làm, giữa giáo dục đạo đức và nêu gương đạo đức, đạt tới sự nhất quán giữa công việc và đời tư, giữa đạo đức vĩ nhân và đạo đức đời thường. Nghiên cứu phong cách nêu gương Hồ Chí Minh không chỉ góp phần làm rõ hơn tư tưởng, tấm gương vĩ đại của Người, mà còn để xây dựng phong cách nêu gương mẫu mực cho đội ngũ cán bộ, đảng viên hiện nay.

Từ khóa: cán bộ, đảng viên; Hồ Chí Minh; nêu gương

1. Nêu gương của Hồ Chí Minh

Đại tướng Võ Nguyên Giáp trong cuốn *Tư tưởng Bác Hồ soi sáng sự nghiệp đổi mới của chúng ta* đã từng nhận định: Bác Hồ thường nhắc đến một phương pháp giáo dục quan trọng là sức mạnh của sự nêu gương. Bác luôn luôn nêu gương trước cho mọi người noi theo. Trong cuộc đời hoạt động cách mạng, Hồ Chí Minh không bàn nhiều về đạo đức dưới dạng lý thuyết, mà chủ yếu nói về thực hành đạo đức bằng cách làm gương và nêu gương. Hồ Chí Minh không chỉ trân trọng, quý mến và đề cao đạo lý làm gương, mà Người còn vận dụng rất hài hòa, hợp lý các nguyên tắc, bản chất nêu gương của các dân tộc phương Đông và phương Tây. Trong *Thư gửi đồng chí Pê-tơ-rốp, Tổng Thư ký Ban phương Đông* (năm 1924) Hồ Chí Minh nhấn mạnh: “Nói chung thì các dân tộc phương Đông đều giàu tình cảm, và đối với họ một tấm gương sống còn có giá trị hơn một trăm bài diễn văn tuyên truyền”⁽¹⁾.

Sau này, trong nhiều bài nói, bài viết, tại nhiều sự kiện, Hồ Chí Minh sử dụng từ “nêu gương” “làm gương” với trọng số rất lớn. Chỉ riêng trong *Hồ Chí Minh, Toàn tập*, bộ 15 tập, tái bản năm 2011, “nêu gương”, “làm gương” được Người nhắc tới 249 lần, trong đó “nêu gương” là 47 lần, “làm gương” là 202 lần. Điều này cho thấy, với Hồ Chí Minh, “nêu gương”, “làm gương” có vai trò to lớn và là giá trị trong chuẩn mực đạo đức của mỗi cá nhân, tổ chức, lực lượng cách mạng, nhất là đối với đội ngũ cán bộ, đảng viên.

Nêu gương là làm điều gì đó để làm gương cho người khác theo⁽²⁾. Do đó, nêu gương theo Hồ Chí Minh là phương pháp dùng sự việc tốt, con người điển hình - tiên tiến để tác động mạnh mẽ đến người khác, để họ khâm phục, tán thành và noi theo. Nêu gương, trước hết là phải làm gương trong mọi mặt, mọi công việc, từ nhỏ đến lớn, thường xuyên, hằng ngày, cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư, nói đi đôi với làm. Trong Lời giới thiệu cuốn *Người tốt, việc tốt*, do Ban Tuyên huấn Trung ương chỉ đạo biên soạn và xuất bản ngày 02/9/1968, Người chỉ rõ: cần nêu gương

^(*) Học viện Chính trị khu vực II, Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh

^(**) Trường Đại học Giao thông Vận tải - Phân hiệu tại Thành phố Hồ Chí Minh

“những người bình thường hằng ngày có những hành động bình thường mà anh hùng, xứng đáng được học tập, ai ai cũng có thể làm theo”⁽³⁾. Như vậy, xét về bản chất, nêu gương là phương pháp giáo dục đạo đức hiệu quả.

Trong tác phẩm *Sửa đổi lối làm việc*, năm 1947, tại mục B - Phân sự của đảng viên và cán bộ, Hồ Chí Minh đã chỉ ra phương thức nêu gương cho cán bộ, đảng viên: “Nếu gặp khi lợi ích chung của Đảng mâu thuẫn với lợi ích riêng của cá nhân, thì phải kiên quyết hy sinh lợi ích của cá nhân cho lợi ích của Đảng. Khi cần đến tính mệnh của mình cũng phải vui lòng hy sinh cho Đảng. Mỗi đảng viên, mỗi cán bộ phải hiểu rõ, phải thực hành như thế...”⁽⁴⁾.

Để nêu gương đem lại hiệu quả thiết thực, theo Hồ Chí Minh, người cách mạng *trước hết phải trở thành tấm gương và nêu gương trong các mối quan hệ*. Đây chính là một trong những đặc trưng nổi bật trở thành phong cách nêu gương Hồ Chí Minh. Trong tác phẩm *Đường Cách mệnh*, xuất bản năm 1927, Người đã nêu lên 23 tiêu chuẩn, quy tụ trong 3 mối quan hệ cơ bản của một con người, thuộc Tư cách một người cách mệnh:

“Tự mình phải: Cần kiệm. Hòa mà không tư. Cả quyết sửa lỗi mình. Cần thận mà không nhút nhát. Hay hỏi. Nhẫn nại (chịu khó). Hay nghiên cứu, xem xét. Vị công vong tư. Không hiếu danh, không kiêu ngạo. Nói thì phải làm. Giữ chủ nghĩa cho vững. Hy sinh. Ít lòng tham muốn về vật chất. Bí mật.

Đối người phải: Với từng người thì khoan thứ. Với đoàn thể thì nghiêm. Có lòng bày vẽ cho người. Trực mà không táo bạo. Hay xem xét người.

Làm việc phải: Xem xét hoàn cảnh kỹ càng. Quyết đoán. Dũng cảm. Phục tùng đoàn thể”⁽⁵⁾.

Trong 03 mối quan hệ thì *tự mình phải* là thái độ và hành vi đầu tiên trong “Tư cách một người cách mệnh”; là yếu tố nội lực có vai trò quyết định đến những công việc, mối quan hệ khác của một con người. *Tự mình phải* vừa là yêu cầu, vừa là mệnh lệnh, là những chỉ dẫn phải được thực hiện. Chỉ riêng *tự mình phải*, Hồ Chí Minh đã dành ra 14 điều để căn dặn cán bộ, đảng viên. Điều này

cho thấy, đây là vấn đề có vai trò rất quan trọng, quyết định tới tư cách của người cách mệnh. Chủ tịch Hồ Chí Minh đã nhiều lần nhắc nhở cán bộ, đảng viên: “tự mình không có đạo đức, không có căn bản, tự mình đã hủ hóa, xấu xa thì còn làm nổi việc gì?”⁽⁶⁾. Do đó, chỉ có tự mình rèn luyện, học tập thường xuyên, trau dồi đạo đức, tự mình chính trực thì mới giúp người khác chính được, mới trở thành tấm gương sáng cho quần chúng noi theo.

Hồ Chí Minh còn yêu cầu cán bộ, đảng viên *đối người phải* “thật thà thương yêu, hết lòng giúp đỡ đồng chí và đồng bào. Vì thế mà kiên quyết chống lại những người, những việc có hại đến Đảng, đến Nhân dân”⁽⁷⁾. Cán bộ, đảng viên làm tốt điều sẽ góp phần xây dựng tinh thần đoàn kết thống nhất trong Đảng. Bên cạnh đó, Hồ Chí Minh yêu cầu cán bộ, đảng viên trong *làm việc phải* tận tâm, tận lực, trách nhiệm, nêu gương, phục tùng, biết đặt lợi ích cá nhân trong mối quan hệ biện chứng với lợi ích tập thể, giữ vững nguyên tắc “Dĩ công vi thượng”, đặt việc công lên trên, lên trước việc tư.

Cuộc đời Hồ Chí Minh là sự thống nhất cao độ giữa nói và làm. *Nói đi đôi với làm* là nét đặc sắc nhất trong phong cách nêu gương Hồ Chí Minh. Theo Hồ Chí Minh, nói thì phải làm, tránh nói không đi đôi với làm hay nói nhiều làm ít, nói một đằng làm một nẻo, nói suông. Người từng dạy: “Nói miệng, ai cũng nói được. Ta cần phải thực hành. Kháng chiến, kiến quốc, ta phải cần kiệm. Nhưng tự mình phải cần và kiệm trước đã. Trước hết, mình phải làm gương, gắng làm gương trong anh em, và khi đi công tác, gắng làm gương cho dân. Làm gương về cả ba mặt: Tinh thần, vật chất và văn hóa. Không có gì là khó. Khó như cách mạng mà ta đã làm được và đã thành công. Muốn làm được, ta phải: Quyết tâm, tin tâm và đồng tâm. Ta nhớ ba chữ ấy, thực hành làm gương nêu ba chữ ấy lên, tất là các đồng chí phải thành công”⁽⁸⁾. Trên thực tế, nếu cán bộ, đảng viên nói không đi đôi với làm, hoặc làm trái hoàn toàn với những điều đã nói thì không chỉ tự làm gương xấu trước quần chúng Nhân dân, mất uy tín trước đơn vị, vai trò nêu gương không thể phát huy được, mà còn ảnh hưởng tiêu cực đến niềm tin của Nhân dân vào

Đảng và chế độ. Hồ Chí Minh từng căn dặn: “Trước mặt quần chúng, không phải ta cứ viết lên trán chữ “cộng sản” mà ta được họ yêu mến. Quần chúng chỉ quý mến những người có tư cách, đạo đức. Muốn hướng dẫn Nhân dân, mình phải làm mực thước cho người ta bắt chước”⁽⁹⁾. Do đó, Người yêu cầu: “Đảng viên và đoàn viên nào còn lười biếng lao động, trốn tránh nghĩa vụ, thiếu đạo đức cách mạng, nêu gương xấu trong Nhân dân, thì phải quyết tâm sửa đổi để trở thành đảng viên và đoàn viên tốt. Nếu không thì sẽ bị loại ra ngoài phong trào cách mạng”⁽¹⁰⁾. Vì vậy, nói đi đôi với làm là nguyên tắc nêu gương vô cùng quan trọng mà Hồ Chí Minh yêu cầu cán bộ, đảng viên phải nghiêm túc tuân thủ và làm theo. Bởi vì, chỉ có nhất quán giữa nói và làm thì cán bộ, đảng viên mới giành được niềm tin của quần chúng nhân dân.

Hồ Chí Minh không chỉ dừng lại ở việc nêu gương, làm gương, mà còn luôn chú trọng đến việc nêu lên những tấm gương người tốt, việc tốt, gương điển hình tiên tiến. Theo Người, “Người tốt việc tốt” như hoa nở mùa Xuân”⁽¹¹⁾, “Ở đâu cũng có. Ngành, giới nào, địa phương nào, lứa tuổi nào cũng có”⁽¹²⁾. Để giáo dục bằng nêu gương đạt kết quả cao, Người chủ trương: “Lấy gương người tốt, việc tốt để hàng ngày giáo dục lẫn nhau là một trong những cách tốt nhất để xây dựng Đảng, xây dựng các tổ chức cách mạng, xây dựng con người mới, cuộc sống mới”⁽¹³⁾. Cho nên, để cả xã hội đều tốt đẹp lên, vun đắp truyền thống nêu gương của dân tộc thì mỗi người, mỗi nhà, mỗi ngành, mỗi giới đều phải nêu gương. Trong gia đình, cha mẹ làm gương cho các con, anh chị làm gương cho các em. Trong nhà trường, thầy, cô giáo là tấm gương cho học trò. Trong lực lượng vũ trang, thủ trưởng làm gương cho binh lính; người già làm gương cho người trẻ; cán bộ lãnh đạo làm gương cho cấp dưới; địa phương này làm gương cho địa phương khác; giới này làm gương cho giới khác,..

Để nêu gương trở thành phong trào thiết thực, mỗi khi đọc báo, bản tin hay nghe đài, thấy có gương người tốt, việc tốt, Người thường đánh dấu lại, yêu cầu xác minh và thường Huy hiệu cho những gương người tốt đó. Trong hơn 12 năm sưu tầm, tuyển lựa gương người tốt, việc tốt, từ bài

đầu tiên là bài “Mẹ Đảng” được cắt ra từ Báo Phụ nữ Việt Nam số ra ngày 16/02/1956 đến bài báo cuối cùng là bài “Xông vào lửa cứu xe, cứu đạn” được cắt ra từ báo Quân đội Nhân dân số ra ngày 30/12/1968, Hồ Chí Minh đã xem, đánh dấu hơn 2 nghìn bài viết về người tốt, việc tốt trên các báo và đóng lại thành 18 tập tài liệu. Ngoài ra, trong thời gian này, Người cũng tặng thưởng gần 5 nghìn Huy hiệu cho gương người tốt⁽¹⁴⁾. Hơn 2 nghìn bài báo, mẫu tin về gương người tốt, việc tốt được Người sưu tầm vẫn đang được lưu giữ tại Bảo tàng Hồ Chí Minh.

Những điều trên cho thấy, Hồ Chí Minh không chỉ là tấm gương sáng về nêu gương, thực hành nêu gương, mà Người luôn chú trọng bồi dưỡng, nhân rộng những gương điển hình tiên tiến để cả xã hội cùng học tập, noi theo. Bởi vì, Người cho rằng, nếu ai cũng làm theo những người tốt, việc tốt thì cái tốt sẽ trở thành phổ biến và xã hội ta sẽ tốt đẹp hơn nhiều. Cố Thủ tướng Phạm Văn Đồng từng nhận định: Suốt đời Hồ Chí Minh không ngừng chăm lo việc đào tạo con người từ tuổi mầm non, vun đắp những cái hay, cái đẹp của con người, những anh hùng, chiến sĩ thi đua, những “người tốt, việc tốt” trong các phong trào cách mạng của quần chúng.

2. Giá trị nêu gương Hồ Chí Minh đối với các cấp ủy đảng và cán bộ, đảng viên hiện nay

- Đối với các cấp ủy đảng

Việc học tập và làm theo tấm gương đạo đức cách mạng Hồ Chí Minh không chỉ trở thành nhu cầu văn hóa, động lực tu dưỡng, rèn luyện của toàn thể cán bộ, đảng viên và Nhân dân, mà còn là công việc, nhiệm vụ thường xuyên của các tổ chức đảng, các cấp chính quyền, các đoàn thể chính trị - xã hội, địa phương, đơn vị. Quán triệt và noi gương Chủ tịch Hồ Chí Minh, từ nhiệm kỳ Đại hội lần thứ X, đến nay, Đảng đã ban hành 03 chỉ thị về học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh: Chỉ thị số 06-CT/TW ngày 07/11/2006 của Bộ Chính trị về tổ chức cuộc vận động “Học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh”; Chỉ thị số 03-CT/TW ngày 14/5/2011 của Bộ Chính trị về tiếp tục đẩy mạnh việc Học tập và làm theo

tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh; Chỉ thị số 05-CT/TW ngày 15/5/2016 của Bộ Chính trị về đẩy mạnh Học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh.

Thực hiện Chỉ thị số 05-CT/TW của Bộ Chính trị và Kế hoạch số 03-KH/TW ngày 25/7/2016 của Ban Bí thư Trung ương Đảng về thực hiện Chỉ thị số 05-CT/TW, ban thường vụ các tỉnh ủy, thành ủy và đảng ủy trực thuộc Trung ương đã chủ động xây dựng kế hoạch triển khai học tập chuyên đề. Cụ thể, chuyên đề năm 2016: “*Những nội dung cơ bản của tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh*”; chuyên đề năm 2017: “*Học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh về phòng, chống suy thoái tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ*”; chuyên đề năm 2018: “*Xây dựng phong cách, tác phong công tác của người đứng đầu, của cán bộ, đảng viên trong học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh*”,...

Có thể thấy, trong gần 15 năm triển khai các chỉ thị này bằng nhiều hình thức phong phú, sinh động, phong trào Học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh đã tạo ra hiệu ứng tích cực, tạo thành phong trào có sức lan tỏa rộng lớn trong toàn Đảng, toàn quân và toàn dân, góp phần tăng cường vai trò tiên phong, gương mẫu của cán bộ, đảng viên. Đây là dịp để cán bộ, đảng viên, quần chúng nhân dân tìm hiểu sâu sắc thêm về tư tưởng, tấm gương Hồ Chí Minh, từ đó, xây dựng cho bản thân chương trình hành động học tập và noi theo.

Ngoài ra, từ nhiệm kỳ Đại hội lần thứ XI của Đảng đến nay, xuất phát từ thực tiễn, nhận thấy tầm quan trọng đặc biệt của nêu gương đối với đội ngũ cán bộ, đảng viên, Đảng đã ban hành nhiều quy định về trách nhiệm nêu gương. Cụ thể, Quy định số 101-QĐ/TW ngày 07/6/2012 của Ban Bí thư Trung ương Đảng về *trách nhiệm nêu gương của cán bộ, đảng viên, nhất là cán bộ lãnh đạo chủ chốt các cấp*; Quy định số 55-QĐ/TW ngày 19/12/2016 của Bộ Chính trị về *một số việc cần làm ngay để tăng cường vai trò nêu gương của cán bộ, đảng viên*; Quy định số 08-QĐi/TW ngày

25/10/2018 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng về *trách nhiệm nêu gương của cán bộ, đảng viên, trước hết là Ủy viên Bộ Chính trị, Ủy viên Ban Bí thư, Ủy viên Ban Chấp hành Trung ương*. Có thể thấy, từ Quy định số 101-QĐ/TW đến Quy định số 08-QĐi/TW là bước phát triển cụ thể, chi tiết, bổ sung nhiều yếu tố mới về yêu cầu của chủ thể nêu gương. Những quy định nêu gương này được ban hành đã làm cho ý thức, trách nhiệm nêu gương của cán bộ, đảng viên được nâng lên, góp phần không nhỏ vào việc nâng cao tính kỷ cương, kỷ luật, sức chiến đấu của Đảng.

- *Đối với cán bộ, đảng viên*

Thời gian qua, việc thực hiện Chỉ thị số 05-CT/TW của Bộ Chính trị đạt kết quả bước đầu. “Nhiều cán bộ lãnh đạo, quản lý các cấp đã chú trọng nâng cao tinh thần trách nhiệm, năng lực lãnh đạo, chỉ đạo thực tiễn, đổi mới lề lối làm việc; nghiêm khắc với mình hơn, giữ gìn đạo đức, lối sống; bước đầu tự sửa chữa khuyết điểm, tự điều chỉnh hành vi và các hoạt động trong công tác và trong cuộc sống của mình, của gia đình, vợ, chồng, con và người thân... Nhiều vụ việc, vụ án tham nhũng đặc biệt nghiêm trọng, phức tạp đã được phát hiện và tập trung chỉ đạo điều tra, xét xử nghiêm minh theo đúng quy định của pháp luật, được cán bộ, đảng viên và Nhân dân hoan nghênh, đồng tình, ủng hộ”⁽¹⁵⁾. Tinh thần trách nhiệm của cá nhân, nhất là trách nhiệm của người đứng đầu được phát huy. Vai trò, trách nhiệm của tổ chức Đảng, đảng viên, cấp ủy viên được coi trọng phát huy.

Thực tế, trong một số ngành, địa phương đã xuất hiện nhiều tấm gương, phong trào nêu gương của các cán bộ, đảng viên. Bộ Y tế với phong trào “Ba xây” (xây dựng tinh thần trách nhiệm và ý thức phục vụ Nhân dân; xây dựng tinh thần tự giác học tập; xây dựng mối quan hệ đoàn kết nội bộ) và “Ba chống” (chống quan liêu, hách dịch; chống tham ô, lãng phí; chống bè phái, cục bộ). Tỉnh Hậu Giang thực hiện phong trào “Ba không” (không phiền hà, sách nhiễu Nhân dân; không thờ ơ trước bức xúc của Nhân dân; không nhận hối lộ dưới bất cứ hình thức nào), “Ba đúng” (đúng nội quy, quy chế làm việc, đúng quy trình, đúng hẹn; đúng pháp luật, công tâm, khách quan), “Ba nên” (nên vui

về, nên xin lỗi khi làm sai; nên cảm ơn khi Nhân dân đóng góp) và “Ba chống” (chống chủ nghĩa cá nhân, cục bộ địa phương, thiếu trung thực; chống biểu hiện tham vọng chức quyền, gia trưởng, độc đoán, trù dập; chống đùn đẩy trách nhiệm, chia rẽ, bè phái, gây mất đoàn kết nội bộ).

Nhiều cán bộ, đảng viên, trong đó có cán bộ lãnh đạo chủ chốt các cấp đã sâu sát cơ sở, gần dân, sát dân, lắng nghe tâm tư, nguyện vọng của Nhân dân để có hướng xử lý phù hợp. Cụ thể, Bắc Ninh đã tổ chức 1.700 cuộc đối thoại trực tiếp với dân ở 03 cấp; trong 5 năm, có 269 lượt các đồng chí Tỉnh ủy viên dự sinh hoạt chi bộ, 1.890 lượt cấp ủy viên cấp huyện dự sinh hoạt chi bộ,.. Một số cán bộ lãnh đạo chủ chốt các cấp đã nêu gương về đổi mới tư duy, sáng tạo, không ngại khó khăn, sẵn sàng nhận nhiệm vụ do tổ chức phân công. Ví dụ, Ban Thường vụ Tỉnh ủy Khánh Hòa thay thế người đứng đầu sở, ngành trong 03 năm liên tục xếp loại trung bình về cải cách hành chính, nhờ đó công tác cải cách hành chính của Tỉnh năm 2016 đã tăng lên 5 bậc so với năm 2015, xếp vị trí thứ 12/63 tỉnh, thành phố⁽¹⁶⁾.

Chính những phong trào nêu gương, tấm gương tiêu biểu này đã góp phần làm sáng hơn bức tranh nêu gương của cán bộ, đảng viên hiện nay. Qua đó, góp phần nâng cao uy tín, năng lực của cán bộ, đảng viên, đồng thời xây dựng thêm lòng tin của Nhân dân đối với Đảng, Nhà nước và chế độ. Bởi vì, mục tiêu cuối cùng trong nêu gương của cán bộ, đảng viên chính là thu hút được lòng dân, để Nhân dân tin tưởng học tập và noi theo.

Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đạt được, việc đề cao trách nhiệm nêu gương của đội ngũ cán bộ, đảng viên hiện nay vẫn tồn tại một số hạn chế nhất định. Đại hội lần thứ XII của Đảng chỉ rõ: “Việc triển khai thực hiện nội dung các nghị quyết, chỉ thị, chủ trương, chính sách của Đảng về rèn luyện phẩm chất đạo đức, lối sống, nâng cao năng lực, trình độ của cán bộ, đảng viên chưa thực sự tích cực, đồng bộ, thường xuyên, một số nơi thực hiện chưa nghiêm túc. Việc học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh chưa đều, chưa đi vào chiều sâu ở nhiều ngành, địa phương, cơ quan, đơn vị, một số nơi thực hiện còn mang tính

hình thức... thăm quyền, trách nhiệm của cán bộ, công chức nhất là trách nhiệm của người đứng đầu chưa rõ...”⁽¹⁷⁾. Cụ thể, trong hai năm 2017 - 2018, có 56 cán bộ diện Trung ương quản lý bị thi hành kỷ luật của Đảng, có người phải xử lý bằng pháp luật; trong đó có 11 Ủy viên Trung ương, nguyên Ủy viên Trung ương, khai trừ 01 nguyên Ủy viên Bộ Chính trị khóa XII⁽¹⁸⁾.

Sở dĩ còn tồn tại những hạn chế trên là do công tác tuyên truyền về vấn đề nêu gương chưa sâu rộng, kịp thời. Đội ngũ cán bộ, đảng viên chưa nhận thức rõ vai trò, tầm quan trọng của nêu gương, cán bộ giữ vị trí là người đứng đầu chưa nêu cao ý thức trong việc nêu gương; công tác kiểm tra, giám sát việc thực hiện nêu gương của cán bộ, đảng viên chưa thường xuyên, quyết liệt.

Do đó, để nêu gương Hồ Chí Minh trở thành giá trị xuyên suốt trong thực tế, cán bộ, đảng viên ***cần thực hiện tốt một số nội dung*** sau:

Thứ nhất, cán bộ, đảng viên cần nâng cao nhận thức về nêu gương và trách nhiệm nêu gương. Đây là nhân tố quan trọng để cán bộ, đảng viên thực hiện tốt trách nhiệm được giao. Cán bộ, đảng viên cần nhận thức được nêu gương là phương pháp phải thực hành thường xuyên, liên tục, kiên trì, hằng ngày. Bởi vì, chỉ khi cán bộ, đảng viên nhận thức đúng về nêu gương và trách nhiệm nêu gương thì mới chủ động nêu cao ý thức tự giác, trở thành nhu cầu tự thân của mỗi người.

Ngoài ra, cán bộ, đảng viên cần kết hợp chặt chẽ giữa tri thức, đạo đức và thực hành đạo đức, cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư, nói đi đôi với làm, nghiêm khắc và trách nhiệm trong thực hiện tự phê bình và phê bình. Bên cạnh việc nâng cao nhận thức về nêu gương, cán bộ, đảng viên cần kiên quyết chống chủ nghĩa cá nhân, nói không đi đôi với làm, làm ít nói nhiều, quan liêu, lãng phí, xa dân làm giảm sút lòng tin của Nhân dân đối với Đảng, Nhà nước và chế độ.

Thứ hai, cán bộ, đảng viên cần tăng cường tuyên truyền sâu rộng, kịp thời để chỉ thị, nghị quyết, quy định về nêu gương, trách nhiệm nêu gương của Đảng đi vào thực tế một cách nhanh chóng. Muốn làm tốt điều này, cần không ngừng đổi mới cách thức và nâng cao chất lượng công tác

tuyên truyền. Sử dụng đa dạng các hình thức tuyên truyền, như sinh hoạt chuyên đề, báo cáo thời sự, tọa đàm khoa học, hội thảo khoa học, tài liệu hướng dẫn, tuyên truyền miệng, đăng tải trên báo chí truyền thông.

Trên báo, tạp chí chính thống cần mở các chuyên trang, chuyên mục đăng tải thường xuyên các bài viết, nội dung tuyên truyền về phong cách nêu gương Hồ Chí Minh, về việc noi gương Hồ Chí Minh ở đời sống thường nhật của mỗi cán bộ, đảng viên và quần chúng. Các đài phát thanh, truyền hình trong nước cần mở rộng các số, mục, chương trình đối thoại, giao lưu với các gương điển hình tiên tiến về các vấn đề xoay xung quanh chủ đề về nêu gương và trách nhiệm nêu gương. Đây chính là một trong những phương pháp quan trọng để tạo sức lan tỏa lớn trong Nhân dân, để toàn dân học tập, nêu gương.

Thứ ba, tích cực phát hiện, biểu dương, khích lệ các gương điển hình tiên tiến về mô hình, cách làm tiên tiến, gương người tốt việc tốt về tư tưởng, đạo đức, tác phong gương mẫu. Tiên tiến về tư tưởng, đạo đức, tác phong, lối sống là yếu tố quan trọng bậc nhất để hình thành nên nhân cách của cán bộ, đảng viên. Do đó, các cấp ủy đảng, cơ quan chức năng cần làm tốt công tác phát hiện, biểu dương, cổ vũ những người tốt, việc tốt, mô hình mới, cách làm hay. Việc biểu dương phải đi vào thực chất, cụ thể, thiết thực, tránh lối hình thức, qua loa, chiếu lệ, làm cho có. Ngoài ra, cần có cơ chế rõ ràng, minh bạch bảo đảm mối quan hệ giữa pháp luật và nêu gương để bảo vệ người nêu gương được phát triển, không bị triệt tiêu, bảo đảm quyền và lợi ích cho cán bộ, đảng viên nêu gương.

Thứ tư, đẩy mạnh công tác kiểm tra, giám sát việc thực thi trách nhiệm nêu gương của cán bộ, đảng viên. Công tác kiểm tra, giám sát cần tiếp tục đổi mới cách thức và nội dung. Kiểm tra, giám sát không chỉ là phát hiện những việc làm sai, không gương mẫu của các tổ chức đảng, đảng viên, cán bộ, mà còn phải phát hiện những nhân tố mới, cách làm sáng tạo, gương điển hình tiên tiến trong các tổ chức đảng, trong Nhân dân để kịp thời biểu dương, khen thưởng. Để làm tốt công tác kiểm tra, giám sát nêu gương thì đội ngũ cán bộ, đảng viên làm

công tác nêu gương cần gương mẫu, trách nhiệm, không ngừng học hỏi trau dồi đạo đức, nghiệp vụ để đáp ứng các yêu cầu mới trong công tác...

Tóm lại, những giá trị nêu gương Hồ Chí Minh vẫn là những chỉ dẫn quý báu cho toàn Đảng, toàn dân và toàn quân ta học tập và làm theo. Vì vậy, việc trở lại học tập, làm theo phong cách nêu gương Hồ Chí Minh là phương pháp đúng đắn, hiệu quả và là yêu cầu bức thiết trong tình hình hiện nay. Bởi vì, trên thực tế, việc tuyên truyền kịp thời phong cách nêu gương Hồ Chí Minh đã giúp nhiều thế hệ cán bộ, đảng viên trở thành những người tiên phong, gương mẫu của Đảng, được quần chúng, Nhân dân tin tưởng, yêu mến và quý trọng. Vì vậy, hơn bao giờ hết, để cán bộ, đảng viên thực hiện tốt nêu gương, trách nhiệm nêu gương theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh chính là góp phần không nhỏ vào công tác xây dựng Đảng ngày càng trong sạch, vững mạnh và là chìa khóa vạn năng để thu hút lòng tin của Nhân dân □

(1) Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, t.1, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2011, tr. 284

(2) *Đại từ điển Tiếng Việt*, Nxb Văn hóa - Thông tin, Hà Nội, 1998

(3) Ban Tuyên giáo Trung ương, *Lịch sử 80 năm ngành Tuyên giáo của Đảng Cộng sản Việt Nam (1930 - 2010)*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2010, tr.122 - 123

(4), (6) và (7) Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, t.5, Sđd, tr. 291, 293 và 291

(5) Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, t.2, Sđd, tr. 280 - 281

(8) Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, t.4, Sđd, tr.171

(9) Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, t.6, Sđd, tr.16

(10) Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, t.14, Sđd, tr.183

(11), (12) và (13) Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, t.15, Sđd, tr.542, 663 và 672

(14) <https://nhandan.com.vn/tin-tuc-su-kien/Bac-Ho-voi-viec-xuat-ban-sach-nguoi-tot-viec-tot>

(15) và (17) Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2016, tr.183 và 193

(16) <http://ccbttanbinh.vn/news/doi-tac/lam-theo-tam-guong-ho-chi-minh-neu-cao-tinh-than-trach-nhiem-neu-guong-trong-can-bo-dang-vien-hien-nay-254.html>

(18) Thông báo Kết luận tại phiên họp lần thứ 14 ngày 20/8/2018 của Ban Chi đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng